

Ny bog: Hemmelige militære netværk måske bag mordet på Olof Palme

Igennem 86 afsnit i podcasten 'Det hemmeligste af det hemmelige' har journalist Anders Christiansen og dokumentarist Christian Kirk Muff gravet i historien om det uopklarede mord på den svenske statsminister Olof Palme i 1986. Nu har de skrevet en opsamlende bog om deres årelange research. Foto: Firma Hagblom-Foto via Wikimedia Commons

BJØRN BORUP

06.03.2026

BØGER // ANMELDELSE – Bogen *Murder Box – Attentatet på Olof Palme* samler årelang research, som forfatterne håber kan bidrage til at genåbne efterforskningen af drabet på Olof Palme i 1986. Forfatterne Anders Christiansen og Christian Kirk Muff er overbeviste om, at attentatmanden og hans medsamsvorne skal findes blandt de hemmelige svenske tjenester og de skjulte militære netværk.

Murder Box – Attentatet på Olof Palme

Forfattere: Anders Christiansen og Christian Kirk Muff

Forlag: Lindhardt og Ringhof

Udkom d. 23. februar 2026.

Gennem 86 afsnit i podcasten 'Det hemmeligste af det hemmelige' har journalist Anders Christiansen og dokumentarist Christian Kirk Muff gravet i historien om det uopklarede mord på den svenske statsminister Olof Palme i 1986. Nu har de skrevet en opsamlende **bog** om deres årelange research, som de håber kan bidrage til at svensk politi genåbner efterforskningen.

Mordet fandt sted for 40 år siden den 28. februar i den centrale del af Stockholm, efter at Lisbeth og Olof Palme havde været i biografen med deres søn Morten og hans kæreste. De havde givet deres livvagter fri og gik hjem af Sveavägen, hvor Olof Palme blev skudt på klods hold i den øverste del af ryggen. Kuglen smadrede rygsøjlen og dræbte Olof Palme på stedet og vidner fortalte, at det var en iskold henrettelse.

De to forfattere ved præsentationen af bogen sidst i februar. Foto: Bjørn Borup

Efterforskning uden resultater

Siden da har mordet været genstand for en enorm efterforskning under ledelse af flere forskellige efterforskningsledere og flere kritiske undersøgelseskommisioner.

Juristkommissionen i 1987 og Granskningskommissionen i 1999 samt hundredvis af

politifolk har igennem de sidste 40 år været involveret i efterforskningen uden at nogen skyldige er blevet dømt.

Mistænkte har der dog været rigeligt af. Lige efter mordet var den hovedmistænkte det tidligere kurdiske arbejderparti PKK, som politiet kastede alle sine ressourcer ind på at afsløre gennem aflytninger og overvågning af kendte PKK-medlemmer i Sverige. PKK-sporet måtte efter mange års intensiv efterforskning opgives. Der var absolut ingen spor, der pegede på PKK som ansvarlig for mordet.

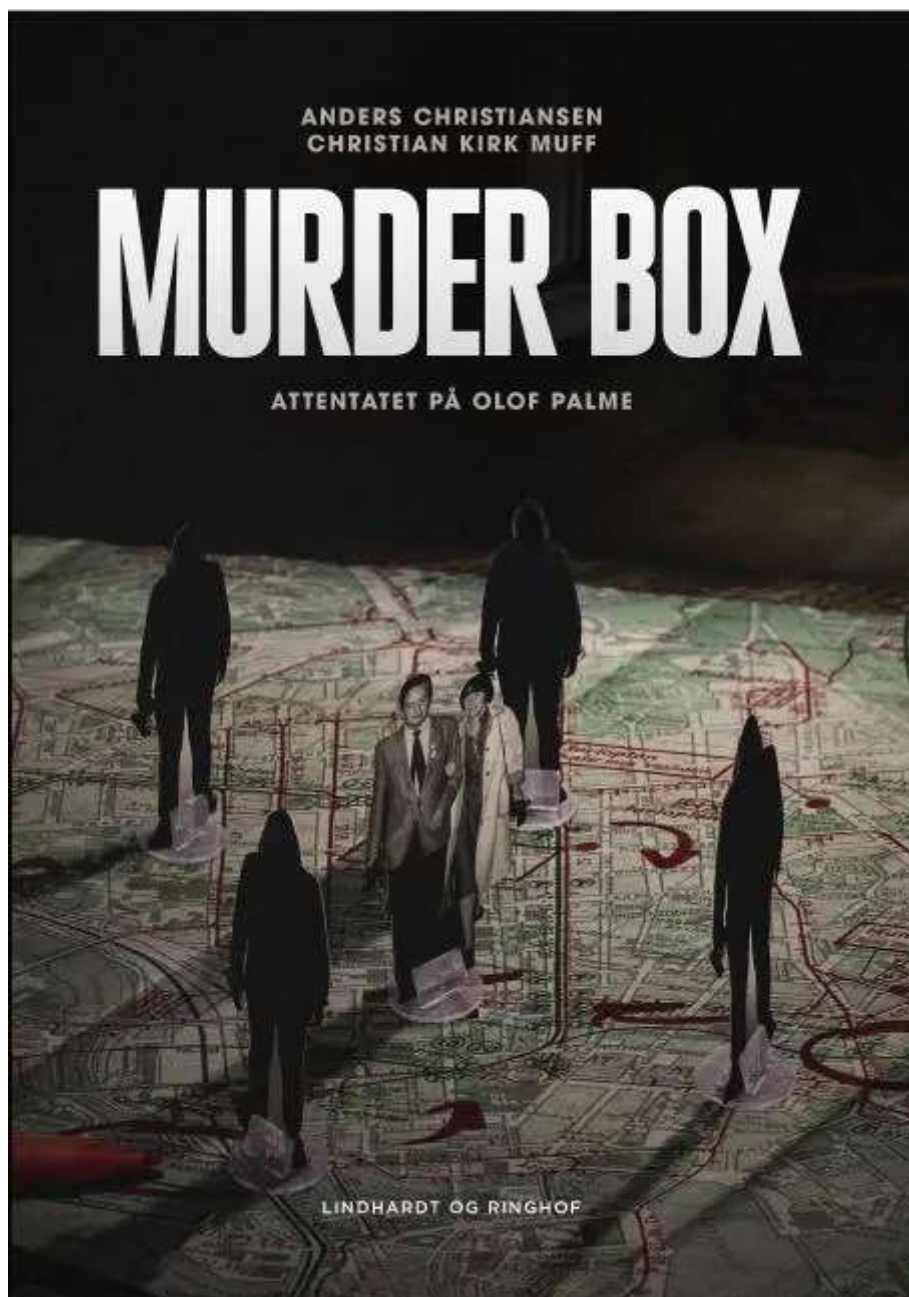
Efterfølgende blev Christer Pettersson mistænkt og anklaget for mordet. Christer Pettersson var 23 år, da han kom under mistanke og havde allerede haft et hårdt liv med alkohol og stoffer. På trods af politiets store anstrengelser bliver Pettersson frifundet, hvorefter politiet fortsætter i otte år med at forsøge at bevise hans skyld. Heller ikke det kommer der noget ud af.

Endelig kommer den afdøde Stig Engstrøm (Skandiamanden) i efterforskningens søgelys, da han har haft sin daglige gang tæt på gerningsstedet. Engstrøm arbejdede i Skandia-bygningen, der lå lige ved siden af gerningsstedet. Han forlod bygningen kort før skuddene faldt og befandt sig på stedet, da politiet ankom. Stig Engstrøm dør i 2020 og med en afdød hovedmistænkt forsøger chefen for efterforskningen at lukke sagen uden rettergang. Men efter gennemgang af sagen frifinder den svenske statsanklager i 2025 Stig Engstrøm for mordet. Næsten 40 års efterforskning havde ført til absolut ingenting.

Palme frustrerede NATO og USA

Ifølge Christiansen og Muff skyldes de manglende efterforskningsresultater at stærke, hemmelige kræfter i det svenske militær og politi ikke ønskede at sagen opklaret. Efterforskningen blev således aktivt forhindret ved at fordreje vidneudsagn, bortskaffe bevismateriale og dreje efterforskningen ad vildledende spor.

Allerede i minutterne efter mordet på Olof Palme optræder en række besynderlige udeladelser på politiets alarmcentral i Stockholm. Forsinkelser i den nationale alarmering, der skulle have lukket hovedveje og lufthavne og manglede båndoptagelser af alarmopkald.

Forklaringen på, hvorfor hemmelige kræfter i militær og politi har magt til at påvirke efterforskningen, skal ifølge bogen findes i Sveriges historiske omstændigheder, der rækker tilbage til tiden under og efter 2. verdenskrig. Fordi Sverige erklærede sig neutralt blev landet aldrig besat af nazisterne som fx Norge og Danmark.

Det betyder, at der efter krigen ikke var et retsopgør med landets mange nazistiske sympatisører eller de mange svenskere, der havde kæmpet på østfronten med den tyske værnemagt mod russerne.

Efter krigen forblev Sverige officielt neutralt, mens man hemmeligt samarbejdede tæt med NATO om at opbygge og indgå i en fælleseuropæisk/amerikansk sikkerhedsarkitektur, der skulle forhindre russerne i at angribe vesteuropæiske lande.

En central del af denne sikkerhedsarkitektur blev den amerikansk-ledede etablering af såkaldte *stay-behind* netværk, der var hemmelige militære celler, der efter det

konventionelle forsvars overgivelse skulle aktiveres og operere som en hemmelig kampdygtig modstandsbevægelse, hvis et land blev besat af Sovjetunionen.

På trods af Sveriges hemmelige involvering i NATO-samarbejdet bliver Olof Palme som socialdemokratisk kommunikations- og undervisningsminister i perioden 1963-1969 og senere statsminister i to perioder fra 1969-1976 og igen i 1982-1986 i stigende grad kritisk overfor USA og særligt USA's involvering i Vietnamkrigen. Palme besøgte Fidel Castro i 1975 og kritiserer i hårde vendinger Francos diktatur i Spanien, som er en nær allieret til USA og midt i 80'erne ønsker Palme at besøge Sovjetunionens leder.

Alt sammen noget, der bekymrede og frustrerede NATO og USA samt ikke mindst dele af de svenske militær, som lige siden 2. verdenskrig havde været meget stærkt antikommunistiske, højrenationalistiske, nogle af dem direkte nazistiske og mange af dem først og fremmest loyale overfor den svenske konge – mere end loyale overfor det svenske demokrati. Det gælder særligt de gamle adelsfamilier, hvis sønner typisk findes blandt officererne i det svenske militær.

Frustrationerne og hadet til Palme kulminerer i første halvdel af 80'erne, blandt andet fordi russiske ubåde bliver observeret i de svenske skærgårde og Palme nægter søværnet at købe nyt og bedre overvågningsudstyr til at imødegå de russiske ubådes indtrængen i svensk farvand.

Billede fra bogen.

***Stay-behind* gruppen**

Ifølge Christiansen og Muff starter der i ugen op til mordet på Palme en hemmelig militærøvelse på Gotland, hvor elitesoldater og elitestyrker fra politi og efterretningstjeneste træner i at modvirke en fjendtlig likvidering af en højtstående person i en svensk storby.

Der trænes med mindre våbentyper og i civilt tøj, som kan bæres ubemærket i tætbefolkede bymiljøer. Enkelte af øvelsens deltagere bliver udpeget til at fortsætte øvelsen i Stockholm. Disse nøje udvalgte soldater og politifolk er for manges vedkommende allerede en del af *stay-behind*-grupper, der løbende træner i våbenbrug og radiokommunikation.

På mordaftenen den 28. februar gennemføres øvelsen i centrum af Stockholm. Øvelsen indebærer, at et område omkring Olof og Lisbeth Palme afspærres af politiet, mens flere mænd med walkie-talkies skygger Palmeparret, mens de forlader biografen og går ned af Sveavägen. Attentatmanden skal ifølge øvelsesmetoden berøre Olof Palmes skulder som tegn på at han er 'likvideret'. I stedet trækker han en lyddæmpet pistol af kraftig kaliber og skyder Palme i øvre del af ryggen.

Christiansen og Muff er overbeviste om, at attentatmanden og hans medsammensvorne skal findes blandt de hemmelige svenske tjenester og de skjulte militære netværk. Flere navngivne personer er da også deres researchs søgelys. Fx radiooperatøren i kommandocentralen med de mange forsømmelser på mordnatten Ulf Helin, den første efterforskningsleder Hans Holmér, der i de første mange år leder hele efterforskningen i retning af PKK-sporet, og som undlader at undersøge vidneudsagn og materiale, der peger i andre retninger.

Dertil Lennart Nordenswan, der formentlig leder en *stay-behind* gruppe, der også er på gaden i Stockholm på mordnatten, politimand, våbenhandler og nazisympatisør Carl Gustav Østling og Lars-Erik Nilson, elitesoldat og militær instruktør med speciale hemmelige anti-terroroperationer. Desværre er både Hans Holmér, Lennart, Østling og Lars-Erik døde.

Christiansens og Muffs bog er spændende som en thriller og rigtig godt researchet. Fremtidige nørder i Palmemordet kan stige på her. Eneste mangel er, at bogen kun beskæftiger sig med det svenske spor ud af flere mulige spor, der omhandler om efterretningstjenesters involvering i mordet på Palme. Fx kunne det også have været interessant få mere viden om CIA-sporet eller sporet, der involverede den sydafrikanske efterretningstjeneste.

POV dækker kulturlivet med klassiske anmeldelser, interviews, essays og fotoreportager. Klik dig videre her.

Anders Christiansen

Christian Kirk Muff

Lindhardt & Ringhof

Olof Palme

POV Weekend

BJØRN BORUP

Bjørn Borup skriver om sikkerhedspolitik og efterretningsarbejde. Bjørn er uddannet cand. scient og har gennem mange år fulgt de europæiske efterretnings- og sikkerhedstjenesters hemmelige arbejde.

POV Overblik

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag **POV Overblik** samt dagens udvalgte tophistorier alle hverdage, direkte i din postkasse.

- Et kritisk nyhedsoverblik fra ind- og udland
- Indsigt baseret på selvstændig research
- Dagens tophistorier fra POV International